

Patrząc można nie widzieć

To, co kierowca widzi na drodze, zawsze jest ściśle uzależnione od jego koncentracji uwagi. Kiedy podczas jazdy skupiamy się na przykład na prowadzeniu ważnej rozmowy, możemy przeoczyć coś o wiele ważniejszego, co dzieje się na drodze, niezależnie od tego, czy za szybą jest noc czy dzień.

Okres jesienny bywa niełatwy dla uczestników ruchu. Warunki na drogach o tej porze roku nie należą do tych wymarzonych nie tylko przez kierowców, ale i pieszych. Zmiana czasu z letniego na zimowy sprawiła, że jeszcze szybciej robi się ciemno. Pogorszona widoczność oznacza, że trudniej dostrzec pieszych, zwłaszcza na słabo oświetlonych drogach. Koncentracja za kierownicą i unikanie wszelkich czynników rozpraszających ma tym większe znaczenie dla bezpieczeństwa jazdy. Warto pamiętać, że nawet przy dobrej widoczności nieuwaga kierującego może uniemożliwić zarejestrowanie zagrożenia.

Patrząc, można nie widzieć. Niektórzy kierowcy mogą nie dostrzegać na drodze obiektów, których nie spodziewają się zobaczyć, mimo że znajdują się one w zasięgu wzroku, czasem nawet na wprost. Zjawisko tzw. ślepoty pozauwagowej może występować w sytuacji, gdy tak bardzo skupiamy się na wykonywaniu konkretnego zadania, że może dochodzić do obniżenia zdolności postrzegania innych bodźców wzrokowych. Widzimy wtedy o wiele mniej niż nam się wydaje. Gdy dotyczy to kierującego, który koncentruje się na innym zadaniu niż prowadzenie samochodu (np. rozmowie przez telefon), może to skutkować niezauważeniem pieszego, rowerzysty, motocyklisty czy zwierzęcia zbliżającego się do drogi.

Ważne jest, aby w czasie jazdy unikać wszelkiego rodzaju rozproszeń. Bądźmy obecni myślami tu i teraz, bo skupienie uwagi i obserwacja drogi to podstawa. Dostosujmy prędkość i technikę jazdy do panujących warunków oraz naszych możliwości, na które warto spojrzeć surowym okiem. Nie dajmy się zaskoczyć nagłym pojawieniem się na drodze przeszkody, aby nie okazało się, że zbyt późno zareagujemy na zagrożenie – mówi Adam Bernard, dyrektor Szkoły Bezpiecznej Jazdy Renault.

Znajomość trasy nie zawsze pomaga. Nie bez wpływu na uwagę kierującego pozostaje znajomość otoczenia, po którym się porusza. Przemierzając się codziennie tymi samymi trasami, wiemy doskonale, gdzie spodziewać się zwiększonego ruchu pieszych i gdzie znajdują się newralgiczne miejsca takie jak szkoły czy place zabaw, dzięki czemu z dużym wyprzedzeniem możemy przewidzieć, kiedy należy zwolnić i wzmożyć czujność. Na znajomej trasie nasze reakcje za kierownicą są w określonych sytuacjach szybsze, łatwiej nam też uniknąć kolizji, gdy jest ciemno lub w trudnych warunkach atmosferycznych.

Okazuje się jednak, że choć znajomość otoczenia w wielu sytuacjach pomaga kierowcy, to jest on także narażony na zakłócenie postrzegania. Na wielokrotnie pokonywanych, dobrze znanych drogach kierowca może widzieć to, co spodziewa się tam zobaczyć, a niekoniecznie to, co

rzeczywiście widać. Wraz z praktyką kierujący poświęca mniej czasu na obserwację drogi, którą dobrze zna oraz znaków drogowych, pozwalając sobie na niebezpieczne rozproszenie uwagi*.

Jesteś pieszym? zadbaj o swoją widoczność. Komuś, kto nigdy nie siedział za kierownicą, może wydawać się, że kierowca zawsze wszystko widzi, niezależnie od pory dnia i pogody. Tymczasem na słabo oświetlonej drodze po zmierzchu trudno jest odpowiednio wcześnie dostrzec pieszego. Nawet w ciągu dnia pieszy w ubraniu zlewającym się kolorystycznie z otoczeniem może być nie do wychwycenia wzrokiem. Piesi nie zawsze zdają sobie sprawę, że mogą być dla kierowcy naprawdę mało widoczni. Jeśli dodać do tego gorszą pogodę, która negatywnie wpływa na widoczność i skutkuje wydłużeniem drogi hamowania, nietrudno o wypadek.

Dlatego piesi powinni zadbać o to, aby można było ich zauważyć z daleka. Sprzyja temu noszenie odblasków, kamizelki lub na przykład opasek odblaskowych. Co prawda przepisy nakazują używanie elementów odblaskowych pieszym poruszającym się po drodze po zmierzchu poza obszarem zabudowanym, chyba że poruszają się oni po drodze przeznaczonej wyłącznie dla pieszych lub po chodniku, jednak bardzo wiele osób lekceważy ten obowiązek. Dodatkowo ciemne ubranie pieszych nie ułatwia zadania kierującym. Pamiętajmy, że aby noszone odblaski spełniały swoją rolę i były dobrze widoczne, należy je umieścić na wysokości kolan, dłoni, w okolicy klatki piersiowej i pleców**.

* I.M. Harms, B.R.D. Burdett, S.G. Charlton, *The role of route familiarity in traffic participants' behaviour and transport psychology research: A systematic review*, „Transportation Research Interdisciplinary Perspectives” 2021, t. 9.

Źródło: Prawo Drogowe